

Beleidsnotitie Dierenbegraafplaats Rosenburgh

Inleiding

De band tussen mens en huisdier kan heel hecht en intiem zijn en het verlies bij overlijden zeer intens. Steeds meer mensen willen ook hun huisdier een permanente laatste rustplaats bieden, voorafgegaan door een uitvaartritueel. Op dierenbegraafplaatsen kan dat, maar op de meeste reguliere begraafplaatsen is dat nog niet mogelijk, terwijl de wet het wel toestaat. Zelfs in leven zijnde huisdieren mogen vaak volgens veel verordeningen of reglementen het graf van hun baasje niet bezoeken. Tijd voor nieuw beleid!

Het aantal begravingen op begraafplaats/gedenkpark Rosenburgh is dalende en daarmee ook de inkomsten voor de exploitatie van de begraafplaats. Het openen van een dierenbegraafplaats als onderdeel van het gedenkparkconcept is één van nieuwe verdienmodellen om ook de toekomstige exploitatie betaalbaar te houden en gelijktijdig burgers tegemoet te komen in een nieuwe behoefte.

Betekenis van gezelschapsdieren

Bijna 60% van de huishoudens in Nederland heeft een huisdier, in totaal meer dan 4 miljoen huishoudens. In totaal betreft het ruim 30 miljoen huisdieren, waarvan ongeveer 1,5 miljoen honden, ruim 3 miljoen katten, 2 miljoen zang- en siervogels, 5 miljoen postduiven en ruim 16 miljoen vijver- en aquariumvissen. Van die ruim 4 miljoen katten en honden ligt minstens de helft elke nacht bij hun baasje of menselijke huisgenoot in bed. Katten en honden worden steeds vaker als een volwaardig gezinslid gezien. Zelfs verjaardagsfeestjes en puppyshowers zijn niet meer ongebruikelijk. Een logisch gevolg daarvan is dat de dood van een dier tot hevige rouw kan leiden. Een gevolg bij het overlijden is dat er steeds vaker ook een dierenuitvaart plaats vindt. Dat betreft een afscheidsritueel bij overlijden, een uitvaartceremonie en een gedenkplaats als laatste rustplek. Nog maar enkele decennia terug werd bijna elk overleden huisdier achtergelaten bij de dierenarts. Dat gebeurt nu steeds minder. Van de dierenarts gaan deze dieren naar Rendac, het enige destructiebedrijf in Nederland dat een vergunning heeft voor het verwerken van risicovol afvalmateriaal. Overleden dieren die niet worden achtergelaten bij de dierenarts worden in meerderheid gecremeerd. Nederland telt een tiental dierenbegraafplaatsen en ruim veertig dierencrematoria. Op enkele dierenbegraafplaatsen wordt de bijzetting van menselijke asbussen al toegestaan en zelfs gepromoot als verdienmodel.

Huisdieren begraven op een reguliere begraafplaats

Gezelschapsdieren als honden, katten, cavia's, konijnen, vogels en knaagdieren mogen begraven worden. Alle hobbydieren en landbouwhuisdieren, zoals koeien, geiten, kippen, schapens en varkens mogen niet begraven worden en is destructie verplicht. Paarden mogen wel gecremeerd worden in speciale crematoria, maar niet begraven (Bron: Gezondheids- en welzijnswet voor dieren).

Mensen en dieren mogen begraven worden in hetzelfde graf, maar in aparte kisten of omhulsels en op aparte lagen.

Het begraven van huisdieren en mensen in eenzelfde graf en zelfs op eenzelfde begraafplaats kan weerstand oproepen omdat mensen het niet gewend zijn, vanuit geloofsovertuiging of niet passend vanuit hun mens-dier-wereldbeeld. In Nederland zijn er tot nu toe nog maar een paar begraafplaatsen waar dieren en mensen samen begraven kunnen worden. In Rustoord in Diemen zijn er graven waar mens en dier samen in een graf liggen. In Zandvoort is er op de

gemeentelijke begraafplaats een apart veld voor dieren, maar wel met een gezamenlijke entree.

Begraafplaats Bergklooster in Zwolle heeft een apart deel voor dierengraven met twee entrees, zowel een poortje rechtstreeks naar de openbare weg en een laantje naar de reguliere begraafplaats. Dierenbegraafplaats Oud-Rijswijk in Zoetermeer is gelegen naast de gewone begraafplaats, maar wel gescheiden met een haag en met een aparte ingang.

Op hoofdlijnen zijn er drie opties voor het begraven van huisdieren op reguliere begraafplaatsen:

1. Op een apart veld op of naast de gewone begraafplaats, door een haag of grondwal gescheiden van de overige begraafvakken.
2. In eenzelfde begraaf vak, maar dan twee rijen naast elkaar met in het midden een gezamenlijk monument.
3. In eenzelfde graf op verschillende lagen.

Er rekening mee houdend dat niet alle nabestaanden een dierengraf op de begraafplaats acceptabel vinden wordt in fase 1 gekozen voor een apart veld voor dieren alleen. Op een later moment kan alsnog gekozen worden voor een rij of veld waar dieren naast mensen begraven worden of graven waar mens en dier samen in begraven kunnen worden. Ter voorkoming van bezwaren en ergernis wordt dit een apart veld voor gelijkgestemden.

Uitgifte diergraven

Diergraven worden uitgegeven als één-diep particuliere graven waarin per graf een overleden dier begraven kan worden. Er zijn twee categorieën graven, voor kleine en grote huisdieren. De afmetingen van kleine diergraven bedragen 60 cm breed en 80 cm lang, die van grote diergraven 80 cm breed en 90 cm lang.

De uitgifte is op basis van vrije keuze. In fase 1 zijn er 100 kleine diergraven beschikbaar en 65 grote diergraven.

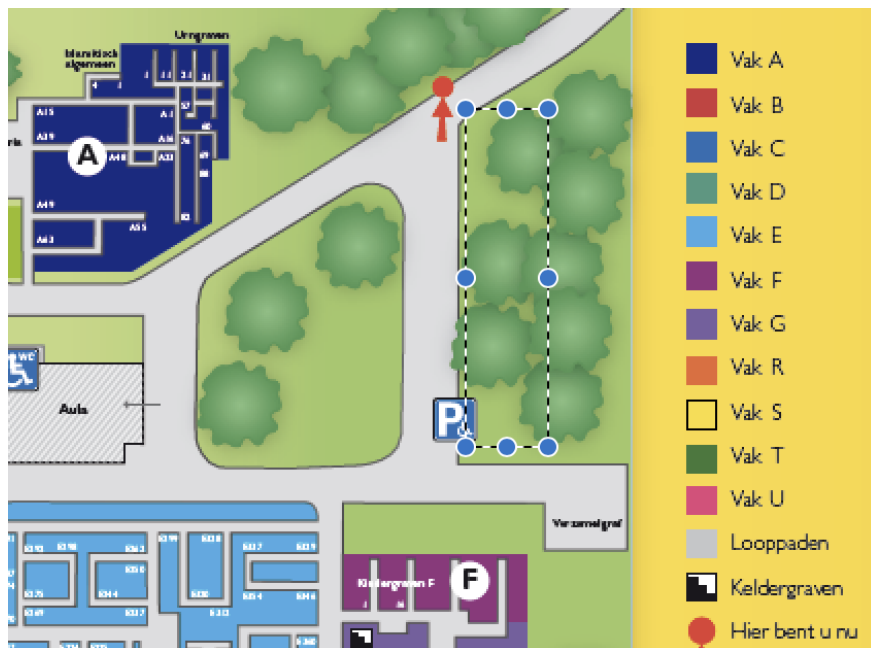
De graftermijn bedraagt 10 jaar, waarbij niet onmiddellijk begraven hoeft te worden. Er kan dus vooraf gereserveerd worden. Verlengen is mogelijk met 10 jaar of een veelvoud van 10 jaar.

Het plaatsen van een asbus van een huisgenoot van het dier is toegestaan in een urn die bevestigd is op de grafbedekking.

De graven worden ingemeten op een GIS-kaart en in het veld voorzien van een hardhouten paaltje dat op maaiveldhoogte wordt aangebracht en op de kopse zijde is voorzien van een uniek nummer. Grafnummer en naam van de rechthebbende worden geregistreerd in de begraafplaatsadministratie op het moment van uitgifte/reservering van een graf.

Vanaf het startmoment van uitgifte, een nader te bepalen datum in najaar 2023 of per 1 januari 2024, kan een eigen diergraf uitgekozen worden. Rondleidingen worden ingepland waarbij een medewerker van de begraafplaats informatie geeft over het begraven van huisdieren. Vervolgens kunnen belangstellende zich melden voor het samen met de beheerder uitkiezen van een plek die goed voelt. De beheerder geeft het grafnummer van de reservering door aan de begraafplaatsadministratie voor vastlegging in de gravenadministratie en deze stuurt vervolgens een diergrafakte naar de rechthebbende waarop de exacte locatie is aangegeven en de voorwaarden zoals vermeld in de beheerverordening. Gelijktijdig wordt de factuur voor het grafrecht verstuurd.

De diergraven van fase 1 zijn gesitueerd links van de oprijlaan, in twee parallelle rijen in het perceel achter de haag langs de rotonde voor de aula en de weg naar het theehuis (op de kaart met blauwe punten gemarkeerd).

Kleine diergraven worden uitgegeven in de rij achter de haag en grote diergraven aan de zijde van het bosplantsoen.

Begrafenis

Op het moment van begraven wordt het graf gelokaliseerd via het paaltje met nummer en/of de GPS-coördinaten. Vervolgens wordt het graf op diepte gebracht, zodanig dat een grondlaag van minimaal 60 cm bovenop het kistje of

lijkomhulsel geplaatst kan worden. Na de begrafenis wordt de grond weer teruggeplaatst. Bij het terugplaatsen wordt de grond stevig aangedrukt en wordt overtollige grond als een verhoging op het graf aangebracht, zodat na inzakking/inklinking geen gat ontstaat.

Eisen aan omhulsels

Ter voorkoming van onnodige milieubelasting en schade aan de natuur zijn er strikte eisen ten aanzien van de omhulsels voor dode dieren. Deze worden uitgewerkt in de nadere regels van de beheerverordening. Geadviseerd wordt om het dier te vervoeren in een kartonnen doos, onbehandelde rieten mand, doek of biologisch afbreekbare kist. Niet toegestaan zijn plastics en grafgiften die milieubelastend zijn en binnen 1 jaar niet volledig biologisch afbreekbaar zijn.

Uitvaartceremonie

Een uitvaartdienst in passende stijl kan plaats vinden in de openluchtaula op het natuurgedeelte of in de bestaande binnenuitvaartzaal van Gedenkpark Rosenburgh. De buitenzaal is een openlucht ruimte waarbij nabestaanden in een natuurlijke setting afscheid kunnen nemen van een dierbare of dierbaar huisdier. De kist of mand of doos wordt geplaatst op een afgevlakte liggende boomstam omringd door bankjes van boomstammen of blokken waarop de nabestaanden kunnen plaatsnemen. De houder van de begraafplaats zorgt voor zitkussens.

Toegestane grafbedekkingen

Er worden drie soorten grafbedekkingen toegestaan:

- Voor kleine diergraven een liggende en/of staande steen van maximaal 60 x 60 x 80 cm (l x b x h) en voor grote diergraven 60 x 80 x 80 cm (l x b x h)
- Plaatsing van een onbehandelde boomschijf van inheems hout met een diameter van maximaal 50 cm. Een inscriptie naar keuze is toegestaan.
- Een groene grafbedekking met bodembedekkers naar keuze en een staande steen van 60 x 80 cm (b x h).

Op of onder de grafbedekking mag 1 asbus geplaatst worden. Dit kan zijn een asbus met as van een dier of mens.

Beheer

Tussen de rijen wordt een graspad aangelegd.

Het bosplantsoen wordt extensief beheerd waarbij ecologische processen zoveel mogelijk hun gang mogen gaan, mits de veiligheid van bezoekers niet in het geding is.

Aanpassing Beheerverordening

De regelgeving ten aanzien van het nieuwe dienstenaanbod met betrekking tot diergraven vraagt uitwerking in de beheerverordening. De aanpassingen worden meegenomen in de reeds geplande actualisering van de beheerverordening en nadere regels voor Gedenkpark Rosenburgh.

Tarieven

De grafrechten moeten voldaan worden op het moment van reserveren:

Grafrecht klein diergraf voor 10 jaar	€ 500,-
Grafrecht klein diergraf voor 10 jaar	€ 750,-
Verlenging klein diergraf per 10 jaar	€ 500,-
Verlenging groot diergraf per 10 jaar	€ 750,-

Begraafkosten en plaatsingskosten voor een asbus worden in rekening gebracht na afloop van de begrafenis of na plaatsing:

Begraafkosten klein diergraf	€ 100,-
Begraafkosten groot diergraf	€ 150,-
Bijzetting asbus in urn op een dierengraf	€ 200,-
Gebruik openluchtaula	€ 250,-
Boomschijf met inscriptie (maximaal 50 tekens)	€ 250,-

Voor begravingen en asbusplaatsingen tijdens buitengewone uren geldt een toeslag van 50%.

Promotie en publiciteit

De uitgifte van diergraven valt of staat met het effectief bereiken van de beoogde doelgroep, mensen die hun huisdier een mooie gedenkplaats willen geven. Een speciale folder voor de dierenbegraafplaats en een pagina op de website van Gedenkpark Rosenburgh zijn onderdeel van de publiciteit.

Financiële begroting

De herinrichtingskosten zijn gering en kunnen binnen het onderhoudsbudget uitgevoerd worden. Grootste investering is het inzaaien van een graspad. De kosten van de asbusbijzettingen zijn kostendekkend.

De verwachte inkomsten in de eerste 10 jaar zijn:

50 kleine diergraven x € 500,-	€ 25.000,-
50 grote diergraven x € 750,-	<u>€ 37.500,-</u>
Totaal	€ 62.500,-

De gemiddelde verwachte inkomsten per jaar zijn € 6.250,-.

De geraamde inkomsten zijn relatief gering, maar diergraven zorgen wel voor binding van de nabestaanden met de begraafplaats, en een grote waarschijnlijkheid dat nabestaanden later zelf voor een graf kiezen.

Bij voldoende belangstelling kunnen ook delen van de reguliere begraafplaats heringericht worden voor diergraven en mens-diergraven (fase 2).